

**Równość
czy efektywność
rozwoju**

Równość czy efektywność rozwoju

**Eseje inspirowane
dorobkiem naukowym
Grzegorza Gorzelaka**

**Redakcja naukowa
Agnieszka Olechnicka
Mikołaj Herbst**

Wydawnictwo Naukowe Scholar
Warszawa 2019

Recenzenci:

dr hab. Jacek Zaucha, prof. UG

prof. dr hab. Tomasz Kaczmarek

Redakcja: Jadwiga Witecka

Korekta: Katarzyna Głowińska

Projekt okładki i layoutu: Frycz i Wicha

Zdjęcie na okładce: Jędrzej Sokołowski

Copyright © 2019 by Wydawnictwo Naukowe Scholar

Copyright © 2019 by Authors

ISBN 978-83-65390-64-6

Publikacja dofinansowana przez Centrum Europejskich Studiów Regionalnych
i Lokalnych (EUROREG) Uniwersytetu Warszawskiego

Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.

ul. Wiślana 8 (róg Browarnej), 00-317 Warszawa

tel./faks: 22 692 41 18; 22 826 59 21; 22 828 93 91

dział handlowy: jak wyżej w. 108

e-mail: info@scholar.com.pl

www.scholar.com.pl

Skład i łamanie: Mercurius

Druk: MCP, Marki

Spis treści

Słowo wstępne 8

Część 1. Towarzysz podróży

Bohdan Jałowiecki: Towarzysz podróży 14

Károly Fazekas: Fishing in the waters of the passing time 18

John Bachtler: Three decades of thought leadership and policy influence
in regional development 26

Mikołaj Herbst, Agnieszka Olechnicka: Czego się nauczyliśmy
od Grzegorza Gorzelaka? 40

Część 2. Równość czy efektywność

Witold M. Orłowski: Efektywność i równość: kilka trudnych
dylematów 48

Stanisława Golinowska: O europejskiej polityce spójności i rozwoju
regionalnego. Głos w debacie 62

George Petrakos: Geographies of growth and integration in Europe:
Old and new challenges for regional policy 78

Iwona Sagan: Efektywnie, ale nie tylko ekonomicznie. Równo to nie
zawsze sprawiedliwie 92

Jerzy Bański: Dylemat równości i efektywności w koncepcjach rozwoju
przestrzennego kraju 102

Paweł Churski: Dlaczego efekty aglomeracji i dyfuzji mogą zmniejszać
nierówności rozwojowe? 112

Tomasz Komornicki: Efektywny czy równomierny? Jakiemu rozwojowi
służą inwestycje transportowe w Polsce? 132

- Bolesław Domański: Społeczne wymiary rozwoju polskich regionów **152**
- Piotr Żuber: Polityka regionalna w Polsce II dekady XXI w. i kierunki jej zmian po 2020 r. **166**
- Krystyna Gawlikowska-Hueckel: Dylematy polityki spójności **190**
- Radosław Markowski: Nierówności polityczne. O pojęciu, jego operacjonalizacji i innych problemach **206**
- Katarzyna Zawalińska: Polityka rozwoju obszarów wiejskich w Polsce po wstąpieniu do Unii Europejskiej: dylemat wyboru między efektywnością a równością **218**
- Janusz T. Hryniewicz: Zmiany nierówności dochodów w UE i USA. Tendencje i następstwa **238**
- Piotr Dutkiewicz: Chaos, fear and hegemony – equality and efficiency in international order **250**

Część 3. Refleksje o rozwoju i polityce

- Jerzy Wilkin: Integracja europejska jako projekt cywilizacyjny **268**
- Andrzej Miszczuk: Czy Polska będzie państwem regionalnym? Refleksje w 20 lat po reformie administracji publicznej **282**
- Andrés Rodríguez-Pose, Callum Wilkie: Making the most of decentralisation **294**
- Olga Mrinska: Crisis as opportunity: How the 2014 crisis (finally) led Ukraine and its regions to implement reforms **320**
- Attila Varga: National growth and regional convergence: What do GMR models tell us about it? **334**
- Andrzej Kassenberg: Zmiana klimatu a nowy paradygmat rozwoju energetyki w Polsce, czyli jej transformacja **344**
- James W. Scott: Cohesion and the challenge of territorial cooperation: Perspectives from Central Europe **356**
- Marek Okólski: Interesy pracodawców – niedoceniany czynnik w badaniach migracji pracowniczych **366**
- Roman Szul: Polityka transferu innowacji – krótka historia **388**
- Tomasz Zarycki: Polska Wschodnia i Zachodnia dziś i w przeszłości. Dwie strategie rozwoju czy przetrwania? **402**

Część 4. Metropolia – miasto – wieś

Paweł Swianiewicz: O układaniu puzzli jako metodzie rozwiązywania łamigłówek naukowych, czyli popularność metaanaliz w badaniach sprawności układów terytorialnych **418**

Maria Halamska: Nowa (wiejska) klasa średnia a *rural development* **426**

Maciej Smętkowski: Metropolizacja a zróżnicowania regionalne w krajach Unii Europejskiej: rola demografii w procesach polaryzacji społeczno-przestrzennej **444**

Krzysztof Herbst: Planowanie i zarządzanie strategiczne w wielkim mieście. Warszawskie doświadczenia poobijanego konsultanta **458**

O Jubilacie **482**

Dorobek publikacyjny Profesora Grzegorza Gorzelaka **488**

Autorzy esejów **508**

Indeks osób **512**